

Co nowego w aptekach?

2025-04-15

Pandemia covidu-19 znacząco wpłynęła na rozwój polskich aptek - wzmacniając pozycję farmaceutów w systemie opieki zdrowotnej, dała impuls do rozwoju usług farmaceutycznych.

Zwiastunem tych zmian było przyspieszenie prac nad e-receptą i umożliwienie w aptekach szczepień na covid-19. Podstawy do rozwoju aptek dała obowiązująca od 2021 r. Ustawa o zawodzie farmaceuty - najważniejszy akt prawny regulujący pracę aptekarzy.

Jakie szczepienia w aptekach?

W kwietniu 2021 r. ruszyły kursy dla farmaceutów z wykonywania szczepień, w czerwcu uruchomiono w Polsce pierwsze apteczne punkty szczepień na covid-19. W przepisach doprecyzowano szczegóły wyposażenia i zasady prowadzenia aptecznych punktów szczepień. W 2023 r. do szczepień dostępnych w aptekach, rozliczanych przez NFZ, doszły te przeciwko grypie i pneumokokom.

W aptekach farmaceuci mogą szczepić pacjentów od 18. roku życia. Szczepienia przeciw grypie i pneumokokom są bezpłatne dla osób powyżej 65. roku życia, a na covid-19 - dla wszystkich zainteresowanych.

Od 6 czerwca 2024 r. farmaceuci mogą wykonywać szczepienia zgodnie z listą zalecanych szczepień, aktualizowaną przez Ministerstwo Zdrowia w oparciu o informacje udostępniane przez WHO. Tym samym poza trzema wymienionymi wyżej szczepieniami (covid-19, grypa, pneumokoki) farmaceuci mogą szczepić przeciwko: błonicy, cholerze, durowi brzuszemu, gruźlicy, kleszczowemu zapaleniu mózgu, krztuścowi, ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV), śwince, odrze, ospie wietrznej, półpaścowi, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu, różyczce, tężcowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A i B, wściekliznie, zakażeniom wywołanym przez rotawirusy, zakażeniom wirusem syncytialnym układu oddechowego (RSV), żółtej gorączce.

Gdzie można się zaszczepić?

Apteka musi spełniać określone wymogi:

- zatrudniać farmaceutę z ukończonym kursem z zakresu wykonywania szczepień ochronnych i dokonywania kwalifikacji
- dostosować lokal apteczny do określonych rozporządzeń Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymogów, jakie powinien spełniać
- posiadać wewnętrzne procedury bezpieczeństwa oraz postępowania z odpadami medycznymi
- zawrzeć umowę na szczepienia z NFZ.

W Polsce jest 2 tys. punktów szczepień, ponad połowa to punkty apteczne. W Krakowie takie punkty zlokalizowane są w 67 aptekach. Ich lista wraz z adresami dostępna jest na stronie [małopolskiego oddziału NFZ](#).

Co z receptą na szczepionkę?

W styczniu br. prezydent RP podpisał ustawę, na mocy której od 14 lutego 2025 r. farmaceuta może wystawiać refundowane recepty farmaceutyczne na szczepionki z uwzględnieniem uprawnień dodatkowych pacjentów, takich jak „S” czy „ZK”. Dotychczas farmaceuci mogli wystawiać recepty farmaceutyczne tylko pełnopłatnie w sytuacji zagrożenia zdrowia oraz na szczepionkę przeciwko grypie. Wystawienie recepty, kwalifikacja i szczepienie odbywają się w aptece.

Nie tylko szczepienia

Od listopada 2023 r. w wybranych aptekach można wykonać drobne badania diagnostyczne: test antygenowy w kierunku SARS-CoV-2, test stężenia glukozy we krwi, kontrolę panelu lipidowego (cholesterol, frakcja HDL i LDL oraz trójglicerydy), szybki test do wykrywania grypy, stężenia białka C-reaktywnego (CRP), antygenu Streptococcus z grupy A czy Helicobacter (test z krwi). Dodatkowo farmaceuta zmierzy ciśnienie krwi, tętno, puls, saturację krwi, masę ciała, wzrost, obwód w pasie na potrzeby ustalenia BMI.

W kolejce na regulację czekają tzw. przegląd domowej apteczki i przegląd lekowy, czyli ocena prowadzonej farmakoterapii dokonywana przez farmaceutę. Ponadto trwają prace nad programem wsparcia w stosowaniu leków po raz pierwszy, tzw. usługą „Nowy Lek”.

Wszystkie działania mają na celu zacieśnienie współpracy między farmaceutą a pacjentem i polepszenie stanu zdrowia Polaków.

Aleksander Dymek – członek Komisji Naukowo-Szkoleniowej Okręgowej Izby Aptekarskiej w Krakowie